

Introductie Jan van de Craats, Rondetafelgesprek TK, 4 december 2013

Ik ben Jan van de Craats, emeritus-hoogleraar wiskunde aan de Universiteit van Amsterdam.

Ik ben negen jaar lang voorzitter geweest van de vaksectie wiskunde havo/vwo van de CEVO (thans CvE), de commissie die verantwoordelijk is voor de centrale eindexamens. Daarna heb ik nog vele jaren de examenopgaven wiskunde gescreend.

Ik was lid van de Commissie Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen (de commissie Meijerink).

Op grond van deze expertise heb ik de Voorbeeldrekenoets 3F, die staatssecretaris Dekker meestuurde met zijn Kamerbrief van 5 november, aan een kritisch onderzoek onderworpen. Ik heb de 60 opgaven zelf gemaakt en van commentaar voorzien. Daarna heb ik de toets als geheel geanalyseerd en vier conclusies geformuleerd. De resultaten van mijn onderzoek heb ik u toegestuurd. Ik licht uit mijn analyse de volgende, zeer verontrustende bevindingen:

- 27 van de 48 contextopgaven hebben een vraagstelling die gekunsteld, misleidend of ronduit absurd is. Die opgaven hadden nooit gesteld mogen worden.
- 11 van de 48 contextopgaven hebben een dubbelzinnige of aanvechtbare vraagstelling. Ook die opgaven hadden nooit zo gesteld mogen worden.
- Slechts 12 van de 60 opgaven moeten zonder rekenmachine worden gemaakt; die opgaven zijn van een beschamend laag niveau: eind groep 6 van de basisschool.

Ik wil daarnaast nog het volgende opmerken.

Bij het opstellen van haar rapport heeft de commissie Meijerink niet bevroed dat het ooit zou worden gebruikt als handvat voor het instellen van rekenoetsen. Maar mede omdat de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren zich verzette tegen het opnemen van de referentieniveaus rekenen in de eindexamens wiskunde, is toen in deze Kamer na uitvoerige discussie besloten dat er aparte rekenoetsen moesten komen als onderdeel van het eindexamen, ook voor de leerlingen die wiskunde in hun eindexamenpakket hebben.

De commissie Schmidt heeft toen bij het opstellen van haar rekentoetswijzers 2F en 3F eigenzinnige keuzes gemaakt met betrekking tot de aard en de inhoud van de opgaven en het gebruik van een rekenmachine. Die keuzes worden noch door de referentieniveaus, noch door eerdere toezeggingen van staatssecretaris Van Bijsterveldt in deze Kamer gerechtvaardigd. Niettemin zijn ze door OCW als uitgangspunt geaccepteerd bij de constructie van de rekentoetsen. De rampzalige gevolgen daarvan zijn inmiddels duidelijk geworden. We hebben nu rekentoetsen die niet toetsen wat ze moeten toetsen. Rekentoetsen die geen problemen oplossen, maar ze verergeren. Rekentoetsen waarop leerlingen zich niet effectief kunnen voorbereiden.

Die rekentoetsen moeten van tafel.